

האכלת קטנים ביוהכ"פ וחוץ לסוכה

עירובין מ, ב

יום הכפורים היכי עבד, אי מברך עליה ושתי ליה, כיון דאמר זמן קבליה עליה ואסר ליה ... ליתביה לינוקא ... דילמא אתי למסרד.

יומא עה, ב

ת"ר תינוקות מותר בכולן חוץ מנעילת הסנדל (התורה הזהירה גדולים על הקטנים שלא יעשו להם בידים דבר האסור, כדאמרין במסכת יבמות לא תאכלום לא תאכילום, רש"י) ... הנך דלאו רביתיהו גזרו בהו רבנן, הנך דרביתיהו הוא לא גזרו בהו רבנן.

שוע"ר סי' קצ

ד' ויש אומרים שכל דבר הטעון כוס, חוץ מקידוש, לא הצריכו לטעום ממנו אלא משום שלא יהא גנאי לברכת היין, שיאמרו שלא לצורך הוא ברכה זו, ונראית כברכה לבטלה, אבל באמת הוא לצורך שכך תקנו חכמים בכל שירה הנאמרת על היין שיסדרו אותה אצל ברכת היין, שהוא עיקר שירה המיוחדת ליין. לפיכך רשאי לברך ברכת היין ולהטעים לקטן, אף על פי שלא הגיע לחינוך ברכות, ואפילו אינו יודע לדבר, שכיון שהטעימה אינה אלא משום גנאי דיה בתינוק קטן כזה. וכן נוהגין במילה שביום הכיפורים הואיל ואי אפשר בענין אחר כמ"ש בס"י תרכ"א. אבל במקום שאפשר כגון קידוש שבבית הכנסת בשבת ויום טוב יש לחוש לסברא הראשונה, להטעים לקטן שהגיע לחינוך ברכה כמו שיתבאר בס"י רס"ט.

שוע"ר סי' שמג

ה' לפיכך מותר להטעים לתינוק שהגיע לחינוך מכוס של קידוש שמקדשין בבית הכנסת ... ואין לאסרה אלא משום שמא יסרד בה התינוק, וזה אין לחוש בקידוש שבבית הכנסת, שאין מטעימים להתינוקות בקביעות בכל שבת ושבת, שלפעמים יש אורחים השובתים ואוכלים בחדרי בית הכנסת ושומעים הקידוש משם, ואז אין צריך כלל להטעים לתינוקות כמו שנתבאר בס"י רס"ט.

שוע"ר סי' תרטז

א' כל הדברים האסורים ביום הכיפורים משום מצות עינוי בלבד, לא גזרו על הקטנים, לפיכך מותר לגדול להאכיל את הקטן.

ב' אסור לגדול לנעול את הסנדל לקטן, לפי שאין זה עינוי להקטן, שאינו חושש כל כך אם לא ינעול.

ג' ועכשיו שאין נוהגין לרחוץ ולסוך את הקטן בכל יום, ואין מניעת הרחיצה והסיכה ביום הכיפורים נחשבת לו לעינוי כלל, אין לרחצו ולסוכו ביום הכיפורים, וכן הוא המנהג.

ד' וכל זה בקטן שלא הגיע לחינוך מצות עינוי, אבל אם הגיע לחינוך, אסור להאכילו ולהשקותו ולסוכו ולרחצו בידים ועל דרך שנתבאר. ואם הוא מעצמו עושה אחד מדברים אלו אין צריך למחות בידו, חוץ מאביו שצריך למחות בידו ולחנך את בנו במצות, אבל אמו אינה מצווה על כך. אבל מכל מקום אסור לה ליתן לפניו לאכול, דהרי זה כאלו מאכילתו בידים.

שוע"ר סי' תרכא

ד' ואחר המילה יש נוהגין לברך ברכת המילה בלא כוס ... אין מטעימים לתינוק, גזירה שמא יהיה התינוק רגיל בשתייה זו של מצוה, ויורה היתר לעצמו לשתות מכוס של ברכה אף לכשיגדל.

ה' ויש נוהגין לברך על הכוס ולהטעים ממנו לתינוק הנימול, שבקטן כזה אין לגזור שמא ישתה אף לכשיגדל. ואף על פי שכל כוס של ברכה צריך להטעים ממנו לקטן שהגיע לכלל חינוך ברכות כמ"ש בס"י רס"ט ותקנ"ט, מכל מקום כוס של מילה שהברכה נתקנה בשביל תינוק הנימול, לכן די כשנותנים לו לשתות.

שוע"ר סי' תרמ

ד' אמו אינה חייבת לחנכו במצות, והרי היא אצלו כשאר כל אדם, ומותר לה ליתן לפניו לאכול חוץ לסוכה, אע"פ שיודעת שבדאי לא יכנוס לסוכה לאכול, אלא יאכל במקום שנתנה לפניו אין בכך כלום, כיון שאינה אומרת לו שיאכל חוץ לסוכה.

בעזה"י, ביום הראשון, ט"ו אלול, אחר תפלת המנחה, תתחיל סדרת שיעורים בנושא :

קריאת התורה וההפטרה

נושא כללי זה מתחלק למספר נושאים פרטיים, שבהם ידונו השיעורים הבע"ל :

- (א) תקנת קריאת התורה.
- (ב) תקנת קריאת ההפטרה.
- (ג) תקנת קריאת המפטיר.
- (ד) הוספה על מנין העולים.
- (ה) ההפטרות שבחומשים.
- (ו) ברכות התורה וההפטרה.
- (ז) עליית הקטן לתורה ולהפטרה.
- (ח) נמצא טעות באמצע קריאת התורה.
- (ט) כהן שמחל מלעלות ראשון לתורה.
- (י) קריאת שנים מקרא ואחד תרגום.

*

**אחרי החגים, יחזור סדר השיעורים לזמן החורף, בכל יום ראשון בערב,
שעה 8:00**